

flödesmodellen

patientens väg genom vården

Patienters väg genom vården kan se väldigt olika ut! En vårdprocess kan vara mycket kort – kanske bara några minuter eller timmar – eller pågå i månader och år. Vård kan handla om begränsade problem och frågeställningar – eller om hela människan, bokstavligen om liv eller död. Trots alla olikheter kan man i de allra flesta vårdprocesser hitta ett gemensamt mönster. Flödesmodellen – patientens väg genom vården – är ett hjälpmedel för att beskriva och analysera detta ofta dolda mönster av beslutspunkter och aktiviteter.

Flödesmodellen är ett verktyg för att styra och följa upp vårdens huvudprocesser, utvecklad i samverkan mellan landsting och regioner. Modellen har använts för uppföljning av väntetider sedan 1996 och har därefter vidareutvecklats till en sammanhängande, nationell grundmodell och metod för att systematiskt fånga information om vårdflöden.

Vad kan Flödesmodellen användas till?

Med flödesmodellens processteg och mätpunkter kan uppgifter om patientens väg genom vården fångas på ett enhetligt sätt, t ex:

- orsaker till att människor söker vård;
- vårdens bedömning av patientens hälsotillstånd;
- tidpunkter för beslut om åtaganden och aktiviteter;
- resultat i form av förändringar i patienters hälsotillstånd;
- ledtider och väntetider i vårdflödet.

Med hjälp av Flödesmodellen ges relevant, detaljerad information som speglar olika delar av patientens väg genom vården. Den ger t ex svar på om vårdgarantin har uppfyllts och visar vilka eventuella flaskhalsar som finns i verksamheten. Flödesmodellen bör självklart användas för att följa lokala processer på det sätt man själv vill. Egna mätpunkter kan skapas inför ett lokalt förbättringsarbete.

Nytan med Flödesmodellen

– några vanliga frågor och möjliga svar

Räcker det inte att räkna antalet besök hos läkare och annan personal för att kunna se om ett bra arbete blir utfört?

Det är viktigt att hålla reda på antal besök, bl a för att kunna visa arbetsbelastning. Men dessa uppgifter säger inget om vilken vård en patient får eller vilka resultat som uppnås – och ger inte heller något underlag för att förbättra verksamheten.

Kan Flödesmodellen användas inom kommunal vård och omsorg?

Att använda Flödesmodellen för detta är fullt möjligt, men kräver viss anpassning och vidareutveckling. Patientens väg genom vården omfattar ofta även kommunal hälso- och sjukvård och social omsorg. Det är viktigt att inkludera kommunal vård och omsorg i uppföljning av vårdflöden.

Finns det inte risk att vi registrerar en massa uppgifter som inte kommer till användning?

Vi ska inte registrera uppgifter som ingen efterfrågar eller använder! Men det måste finnas data för att bedöma om den vård som ges är ändamålsenlig och att man inte slösar med resurserna. Att fånga och registrera flödesuppgifter behöver inte innebära extra arbete. Datainsamlingen organiseras som en del av den kontinuerliga och nödvändiga dokumentationen – och blir ett naturligt underlag för uppföljning och planering. När data används för att åskådliggöra hur verksamheten ser ut innebär det också en validering och kvalitetssäkring.

Behövs det särskild utbildning för att registrera och tolka de nya uppgifterna, som Flödesmodellen ger?

Ja, för att det ska bli kvalitet i data och för att man ska kunna ställa samman och presentera uppgifterna på ett klokt och enhetligt sätt, behövs både information och utbildning.

Har jag som arbetar som läkarsekreterare på mottagningen någon glädje av att använda Flödesmodellen eller är den bara för ledningen?

Alla som jobbar inom vården har nytta av att förstå de processer och flöden som man arbetar i. Genom att se på vården med utgångspunkt från flöden får varje person inom en arbetsenheten betydelsefull roll som bidrar till helheten.

Är Flödesmodellen en programvara?

Nej, Flödesmodellen är en systematisk beskrivning av en grundläggande vårdprocess och en metod för att via ordinarie verksamhetssystem beskriva och analysera denna vårdprocess. Med hjälp av modellen kan man identifiera mönster som är gemensamma för de flesta vårdprocesser. Flödesmodellen specificerar den information som man behöver fånga för att systematiskt kunna följa upp vårdprocesser. Dessa specifikationer kan användas för att utforma och anpassa informations-systemen. IT har därför stor betydelse för hur data kan registreras och ställas samman. Utan bra IT-stöd för att registrera och sammanställa data blir det väldigt tungrott.

Kan Flödesmodellen användas för att följa patienter med kroniska sjukdomar?

Flödesmodellen är lika tillämpbar på långvariga vårdåtaganden, som på korta, mera rätlinjiga vårdprocesser. För en patient med kronisk sjukdom bedömer man behoven, prioriterar, beslutar, planerar, genomför och utvärderar kontinuerligt, ofta i många omgångar. Vårdåtagandet kan pågå under flera år, men det är ändå ett levande flöde, med behov som förändras, nya planer, nya insatser och nya resultat. Så länge patienten behöver vård blir det inte något avslut av åtagandet. Även för dessa långvariga flöden finns det anledning att samla information för att kunna jämföra med sig själv över tid eller med andra verksamheter som har samma typ av patienter: Hur sker kontrollbesöken hos oss jämfört med andra? Hur ofta? Innehåll?

Logiken i Flödesmodellen är användbar även för kroniskt sjuka patienter!

Patienter har ju ofta flera olika problem som behandlas samtidigt – kan man använda Flödesmodellen då?

Javisst! Såväl i primärvården som i den specialiserade vården möter man patienter med sammansatta problem och behov. För att följa upp t ex om behandlingen är evidensbaserad måste man kunna koppla ihop patientens hälsoproblem med de åtgärder man utför. Ett problemorienterat arbetssätt ställer krav på bra dokumentationsstöd och IT-stöd. Flödesmodellen lämpar sig mycket väl för att beskriva sådana krav.

Vad gör ni på Sveriges Kommuner och Landsting för att hjälpa oss i att införa och använda Flödesmodellen?

Flödesmodellen har utvecklats genom ett långvarigt samarbete mellan landsting och regioner. Den djupa kunskapen om vårdflöden finns där! Sveriges Kommuner och Landsting stödjer detta arbete, bl a via webbplatsen www.flodesmodellen.se där olika typer av information och dokument finns tillgängliga. Vi ordnar seminarier för erfarenhetsutbyte, och vi besöker er gärna!

Fördelar med en nationell modell

För att leda och styra en verksamhet måste man veta hur den ser ut! Med Flödesmodellen tydliggörs vilka tjänster som efterfrågas och vilka behov som behöver mötas. Man kan följa efterfrågan över tid, se vilka delar av verksamheten som fungerar bra, vilka som har svårt att möta efterfrågan och vad som behöver utvecklas och förbättras.

Med en systematisk registrering och datafångst utifrån Flödesmodellens väldefinierade mätpunkter blir vården jämförbar, såväl inom en verksamhet, som mellan olika verksamheter, lokalt, regionalt och nationellt.

Den som arbetar direkt i vården får ett bättre underlag för att planera insatser för sina patienter och följa upp resultaten av genomförda åtgärder.

Medborgare och patienter kan själva se väntetider och tillgänglighet – en grund för att ställa krav på vården.

Modellen finslipas

Flödesmodellen har vuxit fram ur vårdens behov av att styra och följa upp sina processer. Sedan den första versionen publicerades 1996 har modellen vidareutvecklats och gjorts mera allmängiltig. Det nationella projektet Utveckling av Flödesmodellen ledde fram till Flödesmodellen 1.0 som publicerades 2006. Efter fortsatt arbete med att specificera informationen kring mätpunkterna har modellen utvecklats ytterligare. I mars 2007 publicerades version 2.0 som efter smärre justeringar nu blivit version 2.1

Under 2007 startas flera stora nationella utvecklingsarbeten inom informatikområdet där Flödesmodellen är en av utgångspunkterna, bl a Nationell Informationsstruktur (NI) och Tillämpad Informationsstruktur (TIS). Det är naturligt att Flödesmodellen kommer att påverkas och justeras, men förändringarna måste ske under kontrollerade former. Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) svarar för förvaltning av Flödesmodellen och redovisar ev. förändringar på webbplatsen.

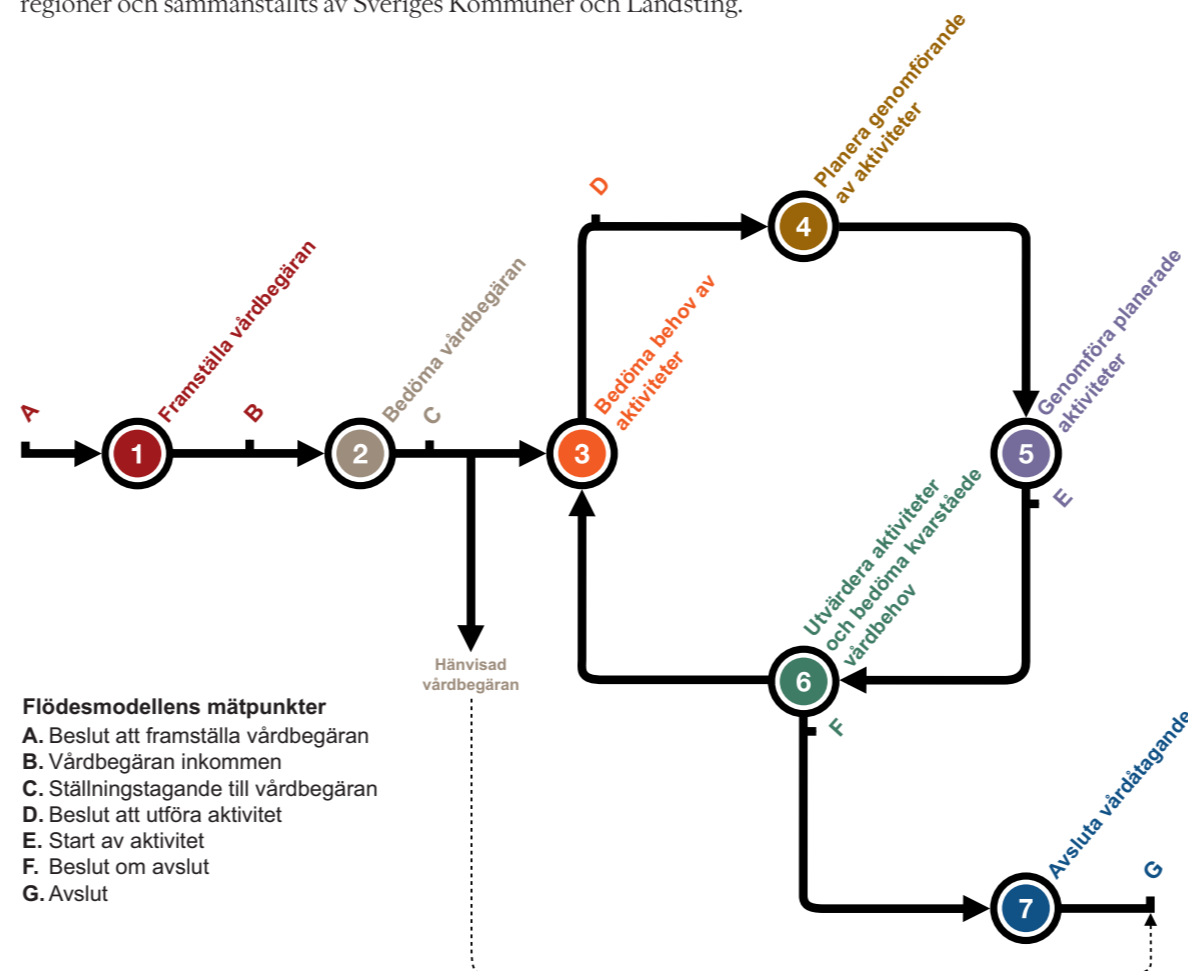

Webbplatsen - www.flodesmodellen.se

Vill du veta mer? Se exempel på tillämpningar? Få kontakt med verksamheter som använder modellen? Förstå mera om hur Flödesmodellen – patientens väg genom vården – är kopplat till Vårdgarantin? På webbplatsen finns en detaljerad guide – välkommen!

Flödesmodellen version 2.1

Flödesmodellen – patientens väg genom vården – har utvecklats genom samverkan mellan landsting och regioner och sammanställts av Sveriges Kommuner och Landsting.

- Flödesmodellens mätpunkter**
- A. Beslut att framställa vårdbegäran
  - B. Vårdbegäran inkommen
  - C. Ställningstagande till vårdbegäran
  - D. Beslut att utföra aktivitet
  - E. Start av aktivitet
  - F. Beslut om avslut
  - G. Avslut

Sveriges
Kommuner
och Landsting

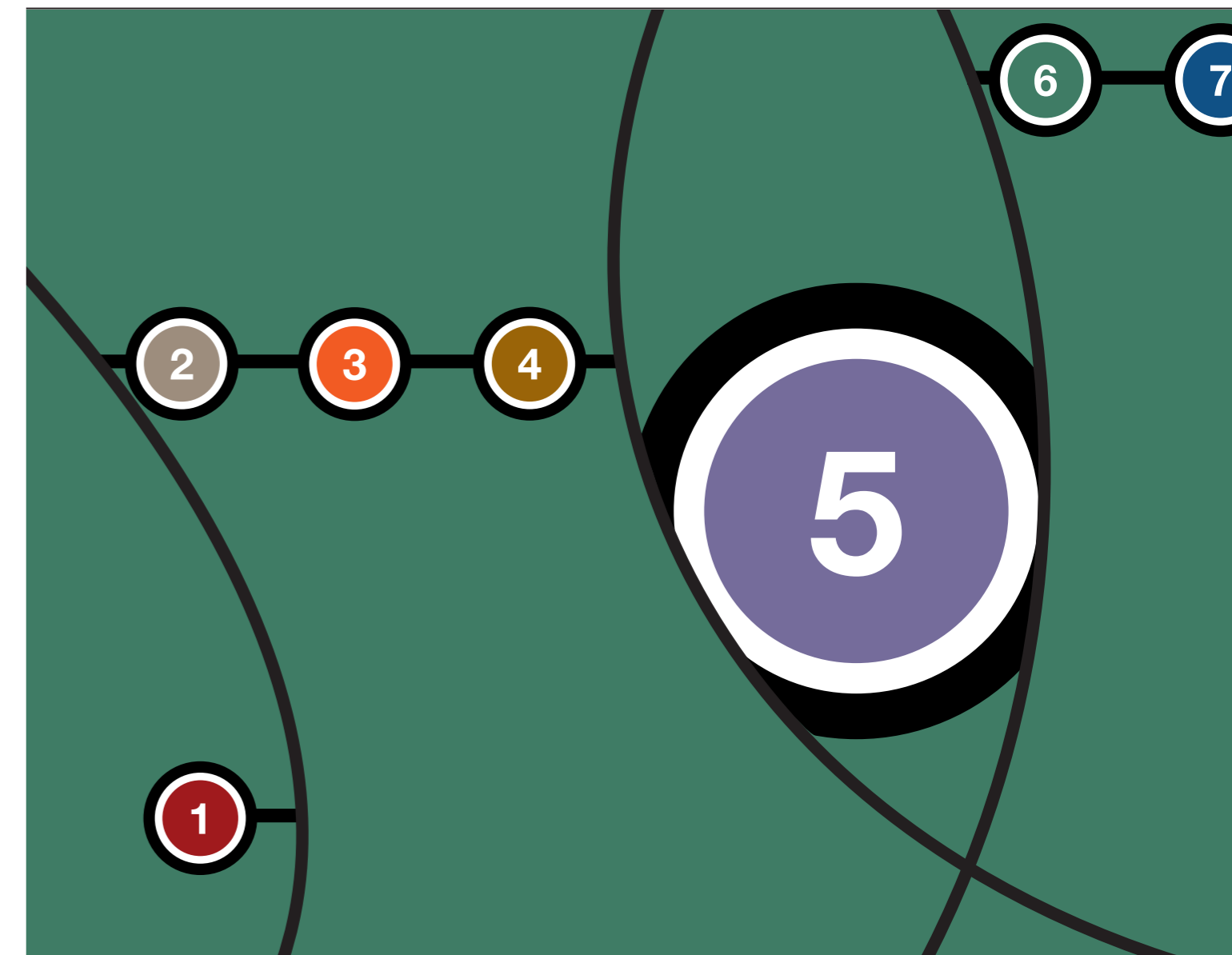
118 82 Stockholm, Besök Hornsgatan 20
Tfn 08-452 70 00, Fax 08-452 70 50
info@skl.se, www.skl.se

www.flodesmodellen.se

flödesmodellen

patientens väg genom vården

version 2.1

Sveriges
Kommuner
och Landsting